

Боши биринчи бетда. Миллий тилингин бойлиги да...

мавий байрам ва йигинларга оид ўнлаб урф-одатларимиз ҳақида...

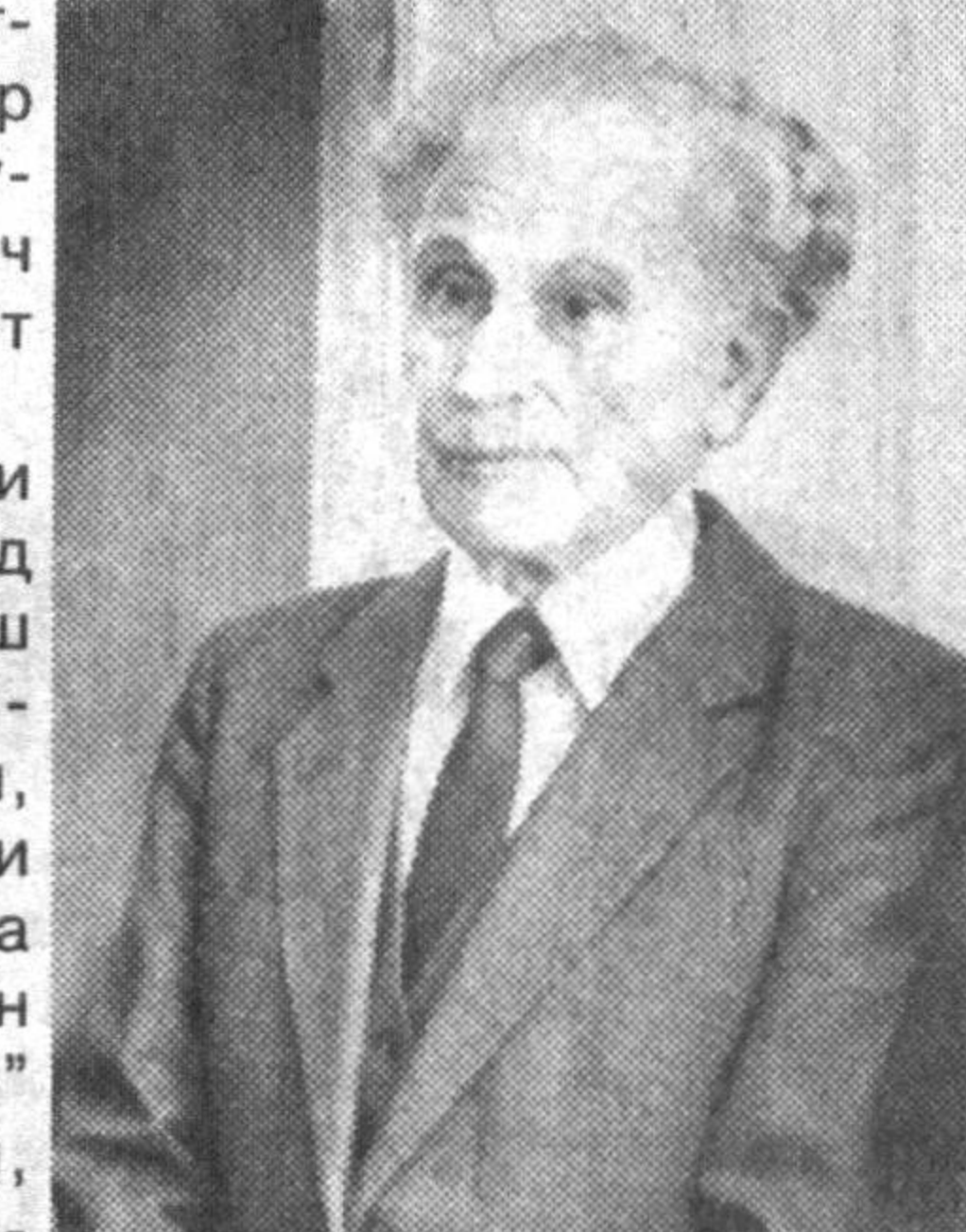
қўшиқ билмасликларини маълум қилдилар. Дастлаб бу ҳолат олимлар...

дан чиққан деб ҳисобланган мисоллар яна қайтадан истеъмолга қайтгани маълум бўлди.

лар дуо тарзидаги оғзаки ижод намуналаридан ҳам айрим мисолларни ёзиб олдилар:

Ваҳоб РЎЗИМАТОВ

Ўзбекистонда хизмат қўсатган маданият ходими, муҳир таржимон ва истеъдодли муҳаррир Ваҳоб Бекжонович Рўзиматов 85 ёшида вафот этди.

Корағул, Ута сарик, Қанги, Қўса, Оксуяқлар деб аталмиш уруғ вакиллари мазкур сўзлардан бемалол истифода қилдилар ва уларнинг бир-биридан фарқларини жуда яхши билдилар.

Мавлумки, "Алломиш" дostonида Ҳакимбекнинг Барчониёга уйланиш маросимида кампир ўлди, соч сийпалар каби удумлар кайд этилган.

умумий ўхшашлик сақлангани ҳолда айрим мисралар ёки сўзларда муайян фарқ борлиги эътиборга лойиқ:

Боса боса босқон қил, Босган жойинг талқон қил, Янчиш мавсуми кепти Йўқчиликка қалқон қил.

Уқорида қайд этилган намуналар, аҳолини фикирлаша, ўйлаша ўргатувчи топишмоқлар ҳаммаша халқ оғзаки ижодида фаол жанр сирфатида муҳим аҳамият касб этиб келганини далиллайди.

Ваҳоб Рўзиматовнинг муҳаррир, муҳаррир-тузувчи ва матншунос сифатидаги хизматлари ҳам тахсинга лойиқ. Жумладан, у академик шоир Фафур Ҳулом асарларининг ўн ва ўн икки жилдикларини нашрга тайёрлаш ишида фаол иштирок этган эди.

ЮРТИМИЗ НИҲОЛЛАРИ

Мана, бир неча йилдирки, Мустақиллик байрами арафасида мусиқа, матн таллаш ва ижро маҳорати билан одамлар қалбига ётиб борадиган, эзуликка чорлайдиган асарлар яратишда фаоллик кўрсатаётган иштирокчи ёшлар Президентимиз ташаббуси билан таъсис этилган "Нихол" мукофоти топирилади.

Шу кунларда кўҳна ва навқирон Насаф 2700 йиллигини нишонлашга тараддув кўрмоқда. Шаҳарнинг теран маданий ўтмишидан гувоҳлик берувчи кўпгина меъморий ёдгорликлар таъмирланиб қайта чирой очмоқда.

тириш тахрирлари жойлашган, ҳатто баъзи бирларидан қамқоҳона сифатида фойдаланилгани ҳам ҳеч кимга сир эмас. Эндиликда уларнинг аксарияти таъмирланиб обод қилинмоқда.

Омонулла МАДАЕВ, Ўзбекистон Миллий университети доценти

Она табият — кўприкхона. Жаҳон цивилизация ва маданиятида муҳим ўрин тутган, тарихи узок минг йилликларга бориб тақалувчи Қарши шаҳрининг 2700 йиллик тўйига бағишлаб "ЭКОСАН" халқаро жамғармаси, Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети, "Олтин мерос" халқаро хайрия жамғармаси ҳамда Қарши шаҳар ҳокимлиги ташаббуси билан "Қадимги Қарши тарихида табият ва инсон масалалари" мавзуси бўйича энг яхши илмий тадқиқот иши учун кўрик-танлов эълон қилинган эди.

— Кўҳна Насаф кўриқига кўриқ қўшган меъморий обидалар орасида XVI асрнинг бебаҳо маданий ёдгорликларидан бири бўлган "Кўкғумбаз" масжиди алоҳида ажралиб туради.

халқларини тишлари билан суғуриб олган ва шунда иккита тишлари синган экан. Сарқарда ҳижрий 18, мелодий 639 йилда Шом шахри волиёси бўлиб турганларида тарқалган ўлат хасталигини юктириб вафот этдилар.

Виллят ўлкани ўрганиш музейида сақланаётган — 1926 йилда туширилган суратда кўприқнинг ана шу куббалари акс этган. Иншоотнинг тарихий обида эканлиги ҳисобга олиниб, 1996 йили унинг ёнида янги кўприк бунёд этилди.

XVIII асрнинг бошларида қурилган Шарифхўжа мадрасаси эса унинг мударриси номи билан аталган. Мадраса кичик ҳажмига бўлиб, икки томонида бир-бирига монанд гумбазлари бўлган. Ҳозир таъмирланиб обод қилинаётган "Хўжа Абдулазиз", "Қиличбой", "Бекмир

ИНСОН АРДОҒИДА

Йўлида археология ва этнография соҳасининг етук олимлари иштирокида илмий экспедиция ҳам ташкил этилди. "ЭКОСАН" халқаро жамғармасида мазкур экспедиция фаолиятининг дастлабки якунларига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди.

ҳам ўзига хос тарихи бўлса керак? — Албатта. Ўзбек миллий меъморчилигида муҳандислик жиҳатидан ноёб иншоот ҳисобланган бу обида ҳам Абдулаҳон II даврида қурилган. У Марказий Осиё худудидаги энг қадимий кўприклардан биридир.

— Шадаринг илм-фан равақи ва маданий тамаддунга қўшган хиссасида мадрасаларнинг ҳам ўзига хос ўрни бор.

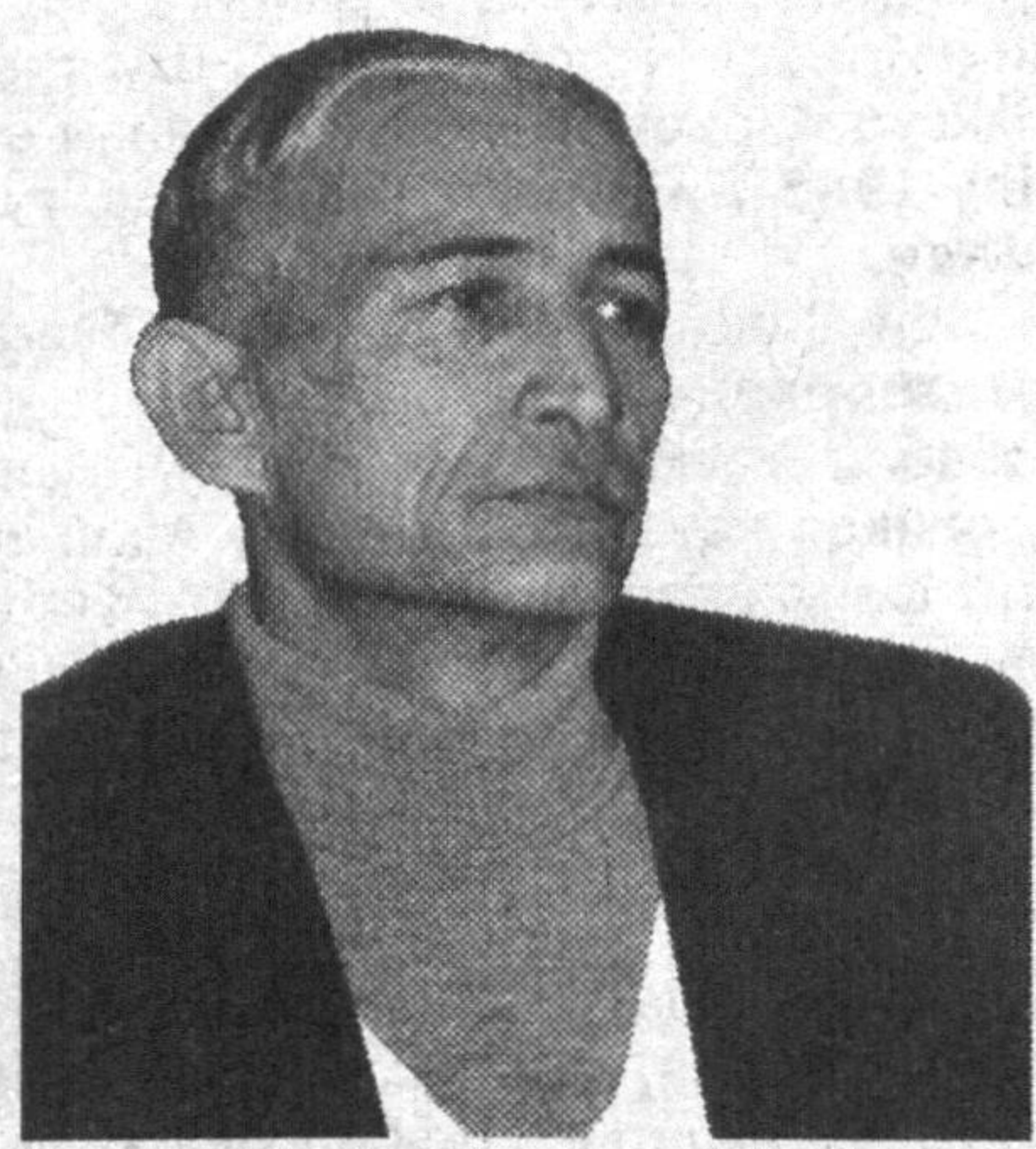
— Мезморчиликдаги ноёб санъат асари ҳисобланган бу ҳаммом ҳам Абдулаҳон ҳукмдорлиги даврида барпо этилган. Бино асосан иссиқлик сақлашни учун ер ўзасидан уч метр пастанда қурилган гумбаз ва равоқлардан иборат. У аниқ режа бўйича ниҳоятда пухта ўйлаб қурилган. Уч хона иссиқхонадан иборат бўлиб, уларда тағхонадан ёқилган олов тўфайли қизитиладиган иссиқтошлар бўлган.

Буллардан ташқари, қадимда Қаршида ҳалқимиз бунёдкорлик даҳосининг тимсоли бўлган "Нур", "Олий", "Чорибой", "Шермамаат", "Сандқул", "Аттор", "Мирзо Абдуғаффор", "Дониёрбек", "Мирбека", "Улғунжон", "Абдулаҳон" каби қўшан-қўп мадрасалар ҳам бўлган. Бирок уларнинг аксарияти шўролар даврида қаровсизлик ва қадранаслик оқибатида бузилиб кетган. Ҳолбуки, уларда ўтмиш мезморчилик санъатининг ноёб аънавалари акс этган. Яна бир жиҳатини айтганидан бўлса, илм-фанда Насафий нисбаси билан маълум ва машҳур бўлган юзларча аллома ва ижодкорларнинг аксарияти шу мадрасаларда илк тахсилларини олишган. Уш билмиш жаҳоннинг нуфузли илм-фан марказларида қамолга етказган бу алломалар фаолияти давомида яратган ва бизга мерос қилиб қолдирган тарихий, илмий, адабий ва ислом ҳуқуқшунослигига доир ноҳид асарларига Насафий нисбасини қўйишни ўзлари учун шараф деб билганлар. Уларнинг номлари ва асарлари араб, форс ва Европа илмий манбаларида кўп бора тилга олинган ва алломаларнинг дунёга келмоғи учун кўҳна Насафда муғуллар боқинига қадар зарур илмий-маънавий муҳит шаклланиши мумкин.

Омон МУХТОР

ДАРАХТЛАРГА

ҚИМСАМ ХУШОМАД

ГУЗАЛИК

Азоб билан келган тушунча: Сал муносиб Ҳаётни кўрмоқ...

Тортмиш кучи Ерга хос хислат, Тортмиш кетар Йўл берсанг, пастга...

Бизга ёт бир дунёда эмас, Шу дунёда Ёвуз ва эзгу...

Биламиз, Синопнинг мангулик томон — Тирик пайтидаёқ йўл олганини...

Бу ишга диққатни бир оз қаратса, Ҳатто боланинг ҳам этади ақли — Ким азият чекиб небор яратса...

Лексин биз бир умр йиғиб ўз мулкин — Асрашга топганмиз на куч, на ҳолат...

Эшик очиб, Дераза очиб, Ҳеч ким халал бермайдигана...

Йўлга чиқса, олам бепоён, Кўзинг тушар сул каби элга...

Ҳаммаёқда гўзаллик шоён, Сен гўзаллик излайсан. Телба.

Умринг ўтар шу кўйда, наҳот, Юрган каби тик қараб селга...

МАЖНУНЛИК

Бу дарахтлар қандай хушқомад! Биз Лайли, деб Турар ҳовлида...

Билмагандан ошиқлик дардин, Қанча қалблар дунёда яхлар...

Улар билан, аввалдан куюқ Ҳаётимга кирди интиқлик...

Бу дунёда камдир мажнунлик, Ҳаёт бағзан бирдек куюлар...

Ўз-ўзини эмас, одатда, Бировни деб севаги тугилар...

Йўқ ҳеч бир сўз. Йўқ ҳеч нидо. Ортиқча ранг ё жимжима...

Эски дунё, ахир, кимлар Ичмаганлар бу бодани?!...

Бош айланди. Кўзим тинди, Севиб қилган хатойимдан...

Келсангиз-чи эртароқ, Ҳар дам йўлда кўрмай дор...

Севаги деган туйғудан Шартми аламга ботиш?! Унинг иши уйқудан — Одамларни уйғотиш...

Ким ёнгами ё куйса, гўзал ёри учундир, Бағрида талотумли ҳаёт бори учундир...

Алишер Навоий Ғазалига мухаммас Оғам Анвар Юнусга Гарчи кўлаам олдидан ёлғир...

Ул санамнинг излари жонга даво бўлгон учун, Ўзни Ватан, дунё учун фидо этганлар...

Сен омонлик истасан, англа, муҳаббат номи дил, Бўлмағай дил сенга ром, сен бўлмағунча роми дил...

НАЗАРМАТ

Она юртим, қадим элим илҳомим жўшиб, Миярифатли ўтмишигга битгим қасида...

Аён эрур элнинг тарих, илму ҳикмати, Варақлари ечлмайин қолган замонлар...

Ёдгор Шайхул Нақшбанду ал-Фарғонийдан Фан оламин нур йўлига чароғон китоб...

Самарқанддай, Бухородай қадимий диёр, Фарзандлари илм кўшига бўлганлар устун...

Замахшарий ҳам шайх Қубро даҳо биз учун, Ўзни Ватан, дунё учун фидо этганлар...

Қадмлайди алломалар зини йўлидан, Асарларинг қаридан биз бормиз дегайлар...

“Байтул ҳикма”, “Маъмур”ларнинг эҳсонини, Улар дунё ҳикматларини сўмас нигоҳи...

Аму каби мангу жўшқин Ватан ирфонин, Биз билгану ҳам билмаган донолари кўн...

Хоразмин дерлар қадим Ховари замин, Шарқдан чиққан куёш каби нурафшон диёр...

Маъмур академиясининг минг йиллигига

НУРЛИ ЙЎЛАР

Элда бутун мавжуд маъруф шамси нуркамол, Бир муаззам янги дунё унда намён...

Мен кўраман Берунийнинг даргоҳин унда, Кучиб ўтар сочларини Аму экинни...

Ёдгу бўлиб борар Маъмур дунё йўлида, Мангу ҳаёт максадида очган меҳрини...

Эшитилар кўнрақлар жарангоҳлари, Кўпик сочиб, олға шошган нортгуялари...

Диёр Меҳри очилади фарзанд дилида, Иби Сано борур дўсти Беруний томон...

Тўрт фаслдан бино айлаб гулдаста йиллар, Кўрар тийёх лабарларида шифобахш учқун...

Қўлга олса кўкатларни тилга кирар гул, Қудратиндан бу неъмат деб заминни ўйлар...

Фасл боши ва охири унумли ҳардам, Бирини униб, бери эса ҳосилини увор...

Гунча униб вақтни етса чиройга тўлган, Хосиятга чиройин-ла элга гул бўлган...

“Ас-сайдана” “Шифо” билан қўл тутган азал, Ул Беруний ҳам Синопдан шифобахш эҳсон...

Ёдгу бўлиб борар Маъмур дунё йўлида, Минг ёш тўйи Нишонларан она элида...

Доминий ҳамроҳ

Жаҳон кино санъати пайдо бўлган қундан бугунгача нафақат томошабинларни...

Туркия ўртасида санъат соҳасида жуда кўп ишлар амалга оширилди...

Ўзбекистон телевидениесида турли жанрлардаги кўплаб турк фильмлари...

Кутилмаганда туйган пинҳона шодмонлиги учун Кимико оёиси олдида...

Жаҳон адабиёти дурдоналари

Истиклол шарофати билан ўғлимиз бир йил Японияга бориб ишлаб...

Сайди УМИРОВ

Кузнинг шамолли тунида анор дарахти барглари тўкилиб чиқди...

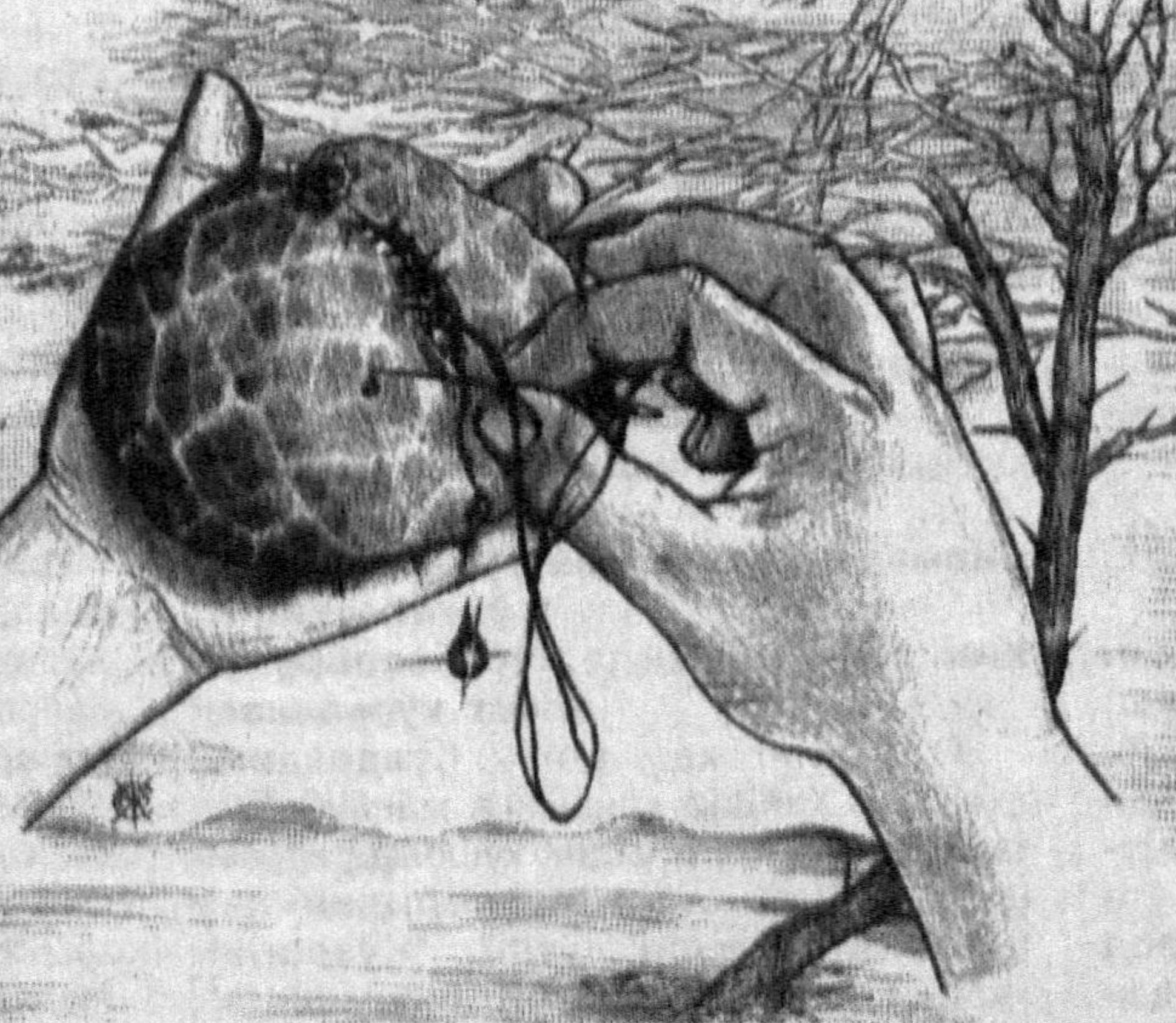
Хикоя

“Мен бўлсам уни унутган эканман”, Ойисининг бу сўзлари Кимикого уларнинг...

Жияни келганида энг тепадаги анор барглари орасида кўзга ташланмас эди...

АҲОП

Ойиси Кимикони яна чорлади. Қиз зинаполярдан тушиб келгунга...

Абдувоҳид УМИРОВ таржималари

Бечорани кўришга қанчалик интиқ бўлаётганимизни кўз олдимида келтирайман...

Ясунари КАВАБАТА ЖОНСИЗ ЮЗ

жассам-лашганини хис қилди ва ва орқаларидан шёжини суриб қўйишди...

Шёжин — японлар хонадонидида суриладиган эшик.

